

rigt, efter hvad der siges, ikke selv har rejst spørgsmålet overfor prisdirektoratet, har den gældende ordning ikke givet anledning til vanskeligheder, idet alle forlag, der ønsker samhandel med boghandlerne, underskriver leverings- og samhandelsreglerne. Som nævnt har de ret hertil, og de føler, at det også er i deres egen interesse.

I priskontrolrådets skrivelse af 21. november 1951 tages der ikke stilling til de af branchen ovenfor anførte synspunkter, der slet ikke imødegås. Det må meget beklages, at rådet ikke har følt sig foranlediget til nogensomhelst saglig imødegåelse af disse efter branchens opfattelse meget vægtige synspunkter.

I stedet henholder direktoratet sig til visse almene betragtninger. Det siges, at det forekommer urimeligt overfor forbrugerne, at boghandlerne kollektivt afskærer sig fra at forhandle bøger fra forlag, der ikke har villet tilslutte sig de bestående aftaler. Det siges videre, at det gælder for enhver branche, at det er handelens opgave at betjene publikum bedst muligt, og at dette formentlig må forudsætte, at de handlende har mulighed for at søge fremskaffet enhver vare, der fremkommer indenfor branchen. I denne forbindelse fremhæves, at boghandlerne er specialforretninger for bøger, og at de derfor synes at måtte have en særlig forpligtelse til at kunne opfylde enhver bogkøbers ønsker. Der henvises endvidere til, at det forekommer urimeligt overfor forlagene, at et forlag kun kan få adgang til at sælge bøger gennem boghandelen på betingelse af, at det tilslutter sig leverings- og samhandelsreglerne, i hvilken forbindelse der henvises til, dels at det derved afskærer sig fra at betjene forbrugerne gennem andre forretninger, og dels at det må underkaste sig en række vidtgående og detaljerede forskrifter angående forretningsforbindelsen med boghandlerne. Af Andelsbladet for 22. november 1951 (udkommet dagen efter priskontrolrådets pålæg) fremgår, at der på rådets møde den 21. november, som andelsbevægelsen gennem sin repræsentation i rådet har deltaget i, skal være henvist til „forskrifter vedrørende prisansættelse, leverings- og betalingsvilkår, etablering m. v.“, en formulering, som man øjensynlig ikke har ment at kunne opretholde,

da den ikke findes i skrivelserne til de tre organisationer.

Rent bortset fra, at de i skrivelsen nævnte hensyn ved afgørelsen af, om den bestående ordning er rimelig eller ej, nødvendigvis må afvejes overfor de af branchen nævnte modhensyn, hvad priskontrolrådet, som nævnt ganske har undladt, kan de af rådet nævnte hensyn ikke tillægges vægt og ikke medføre, at den bestående aftale er urimelig i den samfundsmæssige betydning, hvori dette udtryk må antages anvendt i prisloven.

Hvad først hensynet til forbrugerne angår bemærkes følgende:

Henvisningen til, at handlende i enhver branche bør have mulighed for at søge fremskaffet enhver vare indenfor branchen, kan ikke være et afgørende publikumshensyn, som kan tillægges vægt efter prisloven. Det er ikke af større betydning for publikum, om man hos enhver handlende kan få en bestemt vare, der efterspørges. Når blot den kan fås, er publikumshensynet sket fyldest. Det gælder indenfor alle brancher, også hvor der er tale om specialforretninger, at ikke alle forretninger fører alle fabrikater, og publikum kan ikke med rette beklage sig. Der findes næppe heller noget firma indenfor nogen branche, som sælger til alle handlende indenfor branchen. Priskontrolrådets forsøg på at etablere en sådan ordning ville være en kamp mod vejrmoder, men når formålet således alligevel er uopnåeligt, er der ikke anledning til at skride ind overfor aftaler af denne art.

Heller ikke indenfor boghandelen ville det, selvom priskontrolrådets afgørelse blev opretholdt, kunne opnås, at boghandlerne fik pligt til at handle med forlag, der ikke ville overholde de gældende regler, ligesom priskontrolrådet heller ikke ville kunne tvinge noget forlag, der ikke ønsker det, til at handle med boghandlerne. Også af disse grunde er det på forhånd udelukket, at man kan nå det tilsigtede formål.

Det påberåbte publikumshensyn kan derfor ikke have nogen vægt.

Når der særlig henvises til specialforretningers pligt, må der henvises til, at boghandlerne som specialforretninger netop er opstået i kraft af den organiserede boghandel, der har forbeholdt bogsælget for bogladerne. Prisdirektoratets indgreb vil som anført